26. 8. 2009

ID: 57849

Společné členství manželů v bytovém družstvu

Institut společného členství manželů v bytovém družstvu je institutem obecné úpravy občanského práva a nelze jej směšovat s jinou majetkovou účastí manželů v jiných než bytových družstvech anebo obchodních společnostech. Společné členství manželů v bytovém družstvu je neoddělitelné od společného jmění manželů. Je jimi sdíleno společně a ve vztahu k bytovému družstvu představuje subjekt jediný, projevující se společným právním osudem pro oba manžele.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 31 Cdo 855/2008, ze dne 14.1.2009)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobkyně E. K. zastoupené advokátem proti žalovanému V. K., o vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví manželů, vedené u Okresního soudu v Mělníku pod sp. zn. 9 C 1235/94, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 15. 8. 2007, č. j. 25 Co 134/2006, 25 Co 133/2006-190, tak, že dovolání zamítl.

Z odůvodnění :

Žalobkyně se domáhala, aby soud vypořádal bezpodílové spoluvlastnictví manželů (dále jen „BSM“) účastníků řízení. Za předmět vypořádání označila osobní automobil a zůstatkovou hodnotu členského podílu ve stavebním bytovém družstvu. Navrhla, aby soud do jejího vlastnictví přikázal osobní automobil a do vlastnictví žalovaného zůstatkovou hodnotu bytu a žalobci uložil zaplatit jí hodnotu vypořádacího podílu.

Žalovaný s návrhem nesouhlasil. Uvedl, že BSM se žalobkyní již vypořádali tak, že si žalobkyně odvezla z bytu veškeré věci, automobil prodal a družstevní byt po rozvodu převedl na další osoby; k tomu byl oprávněn, neboť žalobkyně podepsala čestné prohlášení o zrušení svého členství v družstvu s tím, že byt převádí na svého bývalého manžela.

Okresní soud v Mělníku („soud prvního stupně“) rozsudkem ze dne 8. 9. 2005, č. j. 9 C 1235/94-128, ve znění opravného usnesení ze dne 11. 10. 2005, č. j. 9 C 1235/94-135, výrokem pod bodem I. zrušil „bezpodílové spoluvlastnictví žalobkyně a žalovaného“, výrokem pod bodem II. přikázal „do výlučného vlastnictví žalovaného osobní automobil Škoda 105 L, SPZ MED 74-98“, výrokem pod bodem III. uložil žalovanému povinnost „vyplatit žalobkyni na vyrovnání podílu ze zaniklého bezpodílového spoluvlastnictví manželů částku 411.870,- Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku“, a výrokem pod body IV. až VIII. rozhodl o nákladech řízení.

Předmětem vypořádání BSM byl osobní automobil a hodnota členského podílu ve Stavebním bytovém družstvu v K. n. V. Osobní automobil v ceně 30 000,- Kč žalovaný na základě neplatného právního úkonu převedl na třetí osobu. Proto jej soud přikázal do jeho vlastnictví a na vypořádání zavázal žalovaného zaplatit žalobkyni obnos 15 000,- Kč. O družstevním bytu č. 29 v ulici H. v K. n. V. zjistil z věci tamního soudu sp. zn. 9 C 1418/2002, že soud zrušil právo společného nájmu účastníků k němu, jeho výlučným nájemcem a členem příslušného stavebního bytového družstva se stal žalovaný. Tržní hodnota členského podílu v tomto bytovém družstvu činila podle znalce 793 740,- Kč, polovina tedy 396 870,- Kč. Proto soud žalovanému uložil zaplatit žalobkyni vypořádací podíl v celkové výši 411 870,- Kč.

Krajský soud v Praze jako soud odvolací k odvolání žalovaného rozsudkem ze dne 15. 8. 2007, č. j. 25 Co 134/2006, 25 Co 133/2006-190, změnil rozsudek soudu prvního stupně „tak, že žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na vypořádání podílů z bezpodílového spoluvlastnictví manželů částku 40.000,- Kč do dvou měsíců od právní moci tohoto rozsudku“; dále rozhodl o nákladech řízení.

Odvolací soud zopakoval dokazování obsahem spisu sp. zn. 9 C 1418/2002. Dospěl k závěru, že účastníci za trvání manželství v roce 1984 získali předmětný družstevní byt v souvislosti se závazkem žalovaného, že bude 10 let pracovat u svého tehdejšího zaměstnavatele. V září 1991 se žalobkyně z bytu odstěhovala, nadále zde bydlel žalovaný; na nájemném a službách poté vznikly dluhy. Žalovaný dohodou uzavřenou 25. 1. 1996 převedl členská práva k bytu na M. a M. Š., hodnota členského podílu podle dohody činila 40 492,- Kč. Žalobkyně s převodem členských práv k bytu nesouhlasila, žalobu na zrušení společného nájmu k tomuto bytu podala však až 2. 10. 2002. Š. zahynuli při dopravní nehodě, nebylo proto možno ověřit tvrzení žalovaného, že jmenovaní za něj uhradili dlužné nájemné a služby – 40 a 50 tisíc Kč. Žalobkyně neprokázala svoje tvrzení, že žalovaný obdržel za převod členských práv k bytu 240 000,- Kč; soud prvního stupně ji nepoučil o právu navrhnout k tomuto tvrzení důkazy. Tento nedostatek by napravil odvolací soud poučením podle § 118a odst. 3 občanského soudního řádu („o. s. ř.“), pokud by se dostavila k ústnímu jednání, což neučinila. Odvolací soud věc poté posoudil podle občanského zákoníku ve znění před novelou provedenou zákonem č. 91/1998 Sb. („obč. zák.“); vyšel z jeho § 40a, § 143, § 145, § 149 odst. 3 a z rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 339/98. Uzavřel, že žalovaný převedl členská práva k předmětnému bytu na Š. v lednu 1996, aniž by k tomu měl souhlas žalobkyně. Ta však o tomto převodu věděla (o převodu se zmiňovala např. při jednání konaném 19. 3. 1998), přesto námitku relativní neplatnosti tohoto právního úkonu neuplatnila. V lednu 1999 tedy uplynula promlčecí lhůta k uplatnění námitky relativní neplatnosti převodu členských práv ze žalovaného na Š., a proto je tento právní úkon platný. Vypořádací podíl, který má žalovaný vyplatit, tak činí 40 000,- Kč, z nichž 15 000,- Kč je polovinou zisku z prodeje osobního automobilu a 25 000,- Kč je polovinou částky, kterou žalovaný získal prodejem hodnoty členského podílu předmětného bytu.

Proti rozsudku odvolacího soudu podává žalobkyně dovolání, jehož přípustnost opírá o § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř., a namítá, že odvolací soud věc nesprávně právně posoudil a jeho rozhodnutí vychází ze skutkových zjištění, která v podstatné části nemají oporu v provedeném dokazování. Uvádí, že odvolací soud rozhodl k odvolání žalovaného, které nesplňovalo zákonné náležitosti, přes výzvu nebylo upraveno, a proto mu odvolací soud neměl vyhovět. Žalovaný pouze požadoval, aby odvolací soud zohlednil jeho zásluhu o získání družstevního bytu, uváděl, že žalobkyně zavinila rozvod manželství a že si z bytu odnesla veškeré vybavení. Tyto důvody jsou podle dovolatelky z hlediska jiného posouzení věci odvolacím soudem, než jak učinil soud prvního stupně, nerozhodné, když podstatným důvodem pro přidělení družstevního bytu bylo podle ní její těhotenství. Dovolatelka dále nesouhlasí s postupem odvolacího soudu v otázce poučovací povinnosti v souvislosti s jiným právním posouzením věci. V této souvislosti připomíná, že ji její právní zástupkyně neinformovala o pozastavení své činnosti advokátky, byla přesvědčena, že ji stále zastupuje a v období, kdy jí byla marně odvolacím soudem doručována obsílka k jednání, měla v zaměstnání nepřetržité služby od 6 do 18 hodin; doporučenou zásilku soudu si proto nemohla převzít. Za nesprávný považuje i závěr odvolacího soudu, že neunesla důkazní břemeno, když měly být provedeny důkazy její výpovědí, výslechem JUDr.M. s doložením výpovědi plné moci a výslechem jejího zaměstnavatele. Dále poukazuje na okolnosti převodu členských práv a povinností k družstevnímu bytu na manžele Š. V tomto směru připomíná závěr grafologického posudku, z něhož je zřejmé, že podpis na příslušné listině vyjadřující její souhlas s převodem, není jejím pravým podpisem a nejde tedy o relativní neplatnost právního úkonu, ale o neplatnost absolutní. Nesouhlasí ani s úvahou odvolacího soudu, kterou stanovil částku, již by měl žalovaný obdržet za převod členských práv a povinností k družstevnímu bytu. K tvrzením žalovaného v tomto směru soud neprovedl vůbec žádný důkaz, ač je

žalobkyně zpochybňovala. Navrhuje, aby dovolací soud zrušil rozsudek odvolacího soudu a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení, případně, aby věc vrátil k dalšímu řízení soudu prvního stupně.

Žalovaný se k dovolání nevyjádřil.

Tříčlenný senát č. 22, který měl podle rozvrhu práce Nejvyššího soudu dovolání projednat a rozhodnout o něm, při úvaze o neplatnosti smlouvy o převodu členského podílu v bytovém družstvu, uzavřené jen jedním z manželů – společných členů bytového družstva - dospěl k právnímu názoru odlišnému od toho, který byl vyjádřen v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 19. 11. 2003, sp. zn. 26 Cdo 501/2003 (obdobně viz rozsudek ze dne 19. 10. 2005, sp. zn. 29 Odo 582/2005). Proto rozhodl o postoupení věci k rozhodnutí velkému senátu občanskoprávního a obchodního kolegia podle § 20 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Velký senát občanskoprávního a obchodního kolegia pak věc projednal a rozhodl o ní v souladu s ustanoveními § 19 a § 20 odst. 1 uvedeného zákona.

Nejvyšší soud po zjištění, že dovolání je přípustné podle § 237 odst. 1 písm. a) o. s. ř., že jsou uplatněny dovolací důvody upravené v § 241a odst. 2 písm. b) a v § 241a odst. 3 o. s. ř. a že jsou splněny i další náležitosti dovolání a podmínky dovolacího řízení (zejména § 240 odst. 1, § 241 odst. 1 o. s. ř.), napadené rozhodnutí přezkoumal a zjistil, že dovolání není důvodné.

Podle § 205 odst. 1 o. s. ř. v odvolání musí být vedle obecných náležitostí (§ 42 odst. 4) uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu se napadá, v čem je spatřována nesprávnost tohoto rozhodnutí nebo postupu soudu (odvolací důvod) a čeho se odvolatel domáhá (odvolací návrh).

Podle § 212a odst. 1 o. s. ř. platí, že není-li dále stanoveno jinak, rozhodnutí soudu prvního stupně lze přezkoumat i z důvodů, které nebyly v odvolání uplatněny (§ 205 odst. 2).

Odvolání žalovaného obsahuje spisovou značku napadeného rozhodnutí a je z něj patrno, v jakém rozsahu se napadá rozhodnutí soudu prvního stupně. Je zjevné, že odvolatel nesouhlasí s tím, že mu bylo uloženo zaplatit na vyrovnání podílu vysokou částku, a to zejména v souvislosti s hodnotou členského podílu v bytovém družstvu a konečně odvolatel žádá „aby bylo vyhověno v můj prospěch“. Odvolání tedy bylo bez ohledu na jeho formální úroveň projednatelné.

Námitka, že odvolací soud nemohl rozhodnout v nepřítomnosti dovolatelky, neobstojí. Nedostaví-li se řádně předvolaný účastník k jednání a včas nepožádal z důležitého důvodu o odročení, může soud věc projednat a rozhodnout v nepřítomnosti takového účastníka; vychází přitom z obsahu spisu a z provedených důkazů (§ 101 odst. 3 o. s. ř.). Dovolatelka nezpochybňuje, že byla řádně předvolána, tvrdí však, že si předvolání nemohla vyzvednout, protože byla přes den v zaměstnání, a že se též spolehla na to, že je zastoupena advokátkou; nevěděla, že zastoupení již skončilo. Je však na účastníku řízení, aby si své záležitosti uspořádal tak, aby si mohl písemnosti doručované soudem vyzvednout. Odvolacímu soudu nelze vytýkat, že za situace, kdy mu právní zástupkyně žalobkyně sdělila, že vypověděla žalobkyni plnou moc (viz č. l. 181) a žalobkyně sama byla k jednání řádně předvolána, jednal a rozhodl i v její nepřítomnosti.

Žalovaný převedl družstevní byt, ke kterému měli účastníci právo společného užívání, na třetí osoby bez souhlasu žalobkyně. Pro posouzení věci je tak rozhodující právní otázka, zda dohoda o převodu členských práv a povinností v bytovém družstvu, spojených s užíváním družstevního bytu, uzavřená jen jedním z manželů – společných nájemců družstevního bytu (§ 700 odst. 3 obč. zák.) je absolutně neplatná pro rozpor se zákonem (§ 39 obč. zák.) anebo zda jde o neplatnost relativní (§ 40a obč. zák.).

V bezpodílovém spoluvlastnictví manželů je vše, co může být předmětem vlastnictví a co bylo nabyto některým z manželů za trvání manželství, s výjimkou věcí získaných dědictvím nebo darem, jakož i věcí, které podle své povahy slouží osobní potřebě nebo výkonu povolání jen jednoho z manželů a věcí vydaných v rámci předpisů o restituci majetku jednomu z manželů, který měl vydanou věc ve vlastnictví před uzavřením manželství anebo jemuž byla věc vydána jako právnímu nástupci původního vlastníka (§ 143 obč. zák. ve znění před novelou provedenou zákonem č. 91/1998 Sb.). Členský podíl v bytovém družstvu je majetkovou hodnotou, která je manželům společná a vyjadřuje míru jejich účasti na družstevním majetku. Soudy proto musí při vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví manželů přihlédnout ve výši odpovídající zůstatkové hodnotě členského podílu ke dni zániku tohoto spoluvlastnictví k této majetkové hodnotě stejně jako k jiným majetkovým hodnotám, které jsou rozvedeným manželům společné (Z rozboru a zhodnocení rozhodovací činnosti soudů v České socialistické republice ve věcech vypořádání bezpodílového spoluvlastnictví manželů a stanoviska občanskoprávního kolegia Nejvyššího soudu ČSR k výkladu zákonných ustanovení o bezpodílovém spoluvlastnictví, z 3. 2. 1972, Cpj 86/71, uveřejněného pod číslem 42/1972 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

K problematice vztahu členského podílu v bytovém družstvu a společného jmění manželů Nejvyšší soud již v rozsudku ze dne 25. 4. 2007, sp. zn. 29 Odo 460/2005 vyjádřil: „Nejvyšší soud … již v rozsudku uveřejněném pod číslem 68/2005 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek uzavřel, že nabyl-li jeden z manželů za trvání manželství z prostředků patřících do společného jmění manželů obchodní podíl ve společnosti, stává se tím získaný majetek ze zákona součástí společného jmění manželů. Závěr, že uvedené platí i pro členský podíl v bytovém družstvu, se podává přímo z ustanovení § 143 odst. 2 obč. zák., které pro tento případ (na rozdíl od jiného než bytového družstva nebo od obchodní společnosti) zakládá (ve vazbě na ustanovení § 703 odst. 2 obč. zák.) i účast druhého manžela na tomto bytovém družstvu (vzniká společné členství manželů v bytovém družstvu). Právě společný členský podíl manželů v bytovém družstvu je pak majetkovou hodnotou, která je předmětem vypořádání společného jmění manželů.“. Podle rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 31. 1. 2006, sp. zn. 22 Cdo 103/2005, platí: „Jestliže tedy žalovaný stejně jako žalobkyně za trvání společného manželství a bezpodílového spoluvlastnictví ze společných prostředků nabyli každý obchodní podíl ve společnosti s ručením omezeným, stal se tento majetek součástí jejich bezpodílového spoluvlastnictví“. Má-li podle prvního z citovaných rozhodnutí (které se sice týká společného jmění manželů, právní závěry v něm uvedené lze však vztáhnout i na BSM) členský podíl v bytovém družstvu obdobné právní osudy jako obchodní podíl ve společnosti, pak je třeba dovodit, že i členský podíl je součástí společného jmění manželů.

Společné jmění manželů je širším institutem než BSM, neboť zahrnuje majetek, tedy kromě věcí i majetková práva a majetkové hodnoty, nicméně není důvod pro to, aby osudy majetkových hodnot manželům společných byly podle platné právní úpravy jiné, než byly před novelou provedenou zákonem č. 91/1998 Sb. Ostatně v odborné literatuře se uvádělo, že ačkoliv pohledávky a dluhy manželů spjaté s BSM do něj nepatří, řídí se těmi ustanoveními, které jsou jim obsahem a účelem nejbližší (Občanský zákoník. Komentář. Praha : Panorama, 1987, díl I., s. 528). Z toho lze také dále dovodit, že závěry zde dosažené, jsou použitelné i pro poměry projevující se ve společném jmění manželů po 1.8.1998.

Z § 229 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, vyplývá, že členská práva a povinnosti spojené s členstvím v bytovém družstvu lze převést na jiného člena družstva; obchodní zákoník však neupravuje všechny náležitosti této smlouvy, takže tam, kde nemá zvláštní úpravu, je třeba použít občanský zákoník. Obchodní zákoník pak neupravuje podmínky převodu členských práv a povinností v případě, že převodci jsou manželé – společní členové bytového družstva. Pro tento případ je třeba vyjít z úpravy v občanském zákoníku.

Podle § 145 odst. 1 obč. zák. ve znění před novelou č. 91/1998 Sb., platí, že běžné záležitosti týkající

se společných věcí může vyřizovat každý z manželů. V ostatních záležitostech je třeba souhlasu obou manželů; jinak je právní úkon neplatný (platná právní úprava vychází u společného jmění manželů se stejného principu).

Dle § 701 odst. 1 obč. zák., běžné věci, týkající se společného nájmu bytu, může vyřizovat každý ze společných nájemců. V ostatních věcech je třeba souhlasu všech; jinak je právní úkon neplatný.

Ustanovení § 703 odst. 2 obč. zák. pak určuje, že ze společného členství v družstvu jsou oba manželé oprávněni a povinni společně a nerozdílně.

Z § 40a obč. zák. se dále podává, že jde-li o důvod neplatnosti právního úkonu podle ustanovení § 145 odst. 1 obč. zák. i podle § 701 odst. 1 obč. zák., považuje se právní úkon za platný, pokud se ten, kdo je takovým úkonem dotčen, neplatnosti právního úkonu nedovolá. Neplatnosti se nemůže dovolávat ten, kdo ji sám způsobil. Totéž platí, nebyl-li právní úkon učiněn ve formě, kterou vyžaduje dohoda účastníků (§ 40 obč. zák.). Je-li právní úkon v rozporu s obecně závazným právním předpisem o cenách, je neplatný pouze v rozsahu, ve kterém odporuje tomuto předpisu, jestliže se ten, kdo je takovým úkonem dotčen, neplatnosti dovolá.

Převod práva společného nájmu bytu manžely je nikoliv běžnou věcí, týkající se společného nájmu bytu; současně jde o úkon, ze kterého jsou oba manželé oprávněni a povinni nerozdílně, a to i v případě, že byl učiněn jen jedním z nich. Jestliže byl tento převod, učiněn bez souhlasu druhého manžela, je relativně neplatným úkonem podle § 40a obč. zák.

Ke stejným závěrům lze dojít i extenzívním výkladem § 701 odst. 1 obč. zák. Jde-li o společné členství manželů v bytovém družstvu, lze převod členského podílu považovat za nikoliv běžnou věc, týkající se společného nájmu družstevního bytu manžely, jehož předpokladem je jejich společné členství v družstvu. Velký senát nesouhlasí s názorem, že by bylo možno společný nájem družstevního bytu manžely (§ 700 odst. 3 obč. zák.) posuzovat odděleně od jejich společného členství v družstvu. Kdyby šlo o dva oddělené instituty, nebyl by žádný důvod pro to, aby zákonodárce stanovil pro společný nájem družstevního bytu jiná pravidla, než pro společný nájem jiných bytů; právě úzká vazba členství v družstvu a nájmu družstevního bytu vedla k úpravě uvedené v § 700 odst. 3 obč. zák. Také běžné věci, týkající se členského podílu v bytovém družstvu, může vyřizovat jeden z manželů – společných nájemců. V ostatních záležitostech je třeba souhlasu druhého manžela, jinak je právní úkon relativně neplatný.

Je skutečností, že v případě převodu členského podílu jde o převod členských práv a povinností, a proto je třeba posoudit, zda jeden z manželů – společných členů družstva – může převést i podíl druhého manžela. Přitom nelze přehlédnout, že platné právo upravuje jednání ohledně majetkových hodnot (respektive ohledně záležitostí, které mají majetkovou stránku) společným manželům tak, že umožňuje jednomu s manželů jednat s účinky pro druhého manžela i tam, kde to v případě práv společných jiným osobám než manželům neumožňuje (např. převod věci v bezpodílovém spoluvlastnictví jen jedním s manželů oproti převodu věci v podílovém spoluvlastnictví jen jedním z podílových spoluvlastníků). Tato skutečnost se odráží i v úpravě vzniku členství v bytovém družstvu, kde společné členství vzniká za zákonem stanovených podmínek i v případě, že právo na uzavření smlouvy o nájmu družstevního bytu vzniklo za trvání manželovi jen jednomu z manželů (§ 703 odst. 2 obč. zák.); z toho je zřejmé, že platné právo považuje za relevantní ve vztahu k členství v družstvu i úkony jen jednoho z manželů. Byť tak výslovně stanoví pouze pro okolnosti vzniku společného členství, lze výkladem dovodit, že obdobné pravidlo platí i pro dispozici se společnými právy a povinnostmi (právo s nimi nakládá jako s majetkovou hodnotou společnou oběma manželům). Konečně lze uvést, že ze společného členství v družstvu jsou oba manželé oprávněni a povinni společně a nerozdílně (§ 703 odst. 2 obč. zák.). Není tu žádný důvod, proč by neměli být oprávněni a povinni společně a nerozdílně z úkonů týkajících se členských práv a povinností včetně jejich

převodu.

Dovolací soud se tak odchyluje od závěrů, vyslovených v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 19. 11. 2003, sp. zn. 26 Cdo 501/2003, v části, ve které se uvádí: „Je-li k uzavření dohody o převodu členských práv a povinností spojených s členstvím v bytovém družstvu ve smyslu § 230 obch. zák. legitimován člen družstva a ve skutečnosti dohodu uzavřel pouze jeden ze společných členů (žalovaná), jak tomu bylo v projednávané věci, je takováto dohoda absolutně neplatná podle § 39 obč. zák., avšak nikoli pro rozpor s dobrými mravy, jak míní dovolatel, nýbrž pro rozpor se zákonem (s ustanovením § 230 obch. zák.) O relativní neplatnost - ve smyslu § 40a ve spojení s § 701 odst. 1 obč. zák. - zde nejde, neboť v případě dohody podle § 229 odst. 1 věty první a § 230 obch. zák. jde o převod členských práv a povinností spojených s členstvím v bytovém družstvu a v ustanovení § 701 odst. 1 obč. zák. jde o věci, týkající se „pouze“ společného nájmu bytu“.

Dovolací soud při tomto závěru vychází z toho, že institut společného členství manželů v bytovém družstvu je institutem obecné úpravy občanského práva a že jej nelze směšovat s jinou majetkovou účastí manželů v jiných než bytových družstvech anebo obchodních společnostech. Společné členství manželů v bytovém družstvu je neoddělitelné od společného jmění manželů. Je jimi sdíleno společně a ve vztahu k bytovému družstvu představuje subjekt jediný projevující se společným právním osudem pro oba manžele..

Dovolací soud se v dané věci proto ztotožňuje se závěrem odvolacího soudu, že již nelze zpochybnit platnost převodu členských práv a povinností spojených s užíváním družstevního bytu na manžele Š. Jestliže žalobkyně souhlas nedala (protože projev předkládaný žalovaným v řízení sp.zn. 9 C 1418/2002 soudu prvního stupně nebyl žalobkyní podepsán) a byt převedl jen žalovaný, pak jde o relativně neplatný úkon (§ 40a ve vztahu k § 145 odst. 2 obč. zák.). V řízení nevyšlo najevo a dovolatelka ani netvrdí, že by relativní neplatnost vůči všem účastníkům tohoto převodu, resp. jejich právním nástupcům, uplatnila (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. ledna 1997, sp. zn. 2 Cdon 130/96, publikovaný v Právních rozhledech č. 4/1998). Za této situace je třeba učinit závěr, že ani případné vady řízení nemohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci – mohly by být relevantní jedině v případě, že by námitka relativní neplatnosti byla řádně uplatněna. Teprve v takovém případě by též bylo možno uvažovat o tom, zda byla vznesena námitka promlčení práva vznést tuto námitku.

Důvod přidělení bytu účastníkům nebyl významný, odvolací soud ze zjištění, že byt byl přidělen v souvislosti s pracovním závazkem žalovaného, nevyvodil žádné právní důsledky; proto se námitkou dovolání ohledně tohoto důvodu dovolací soud nezabýval.

Odvolací soud vyšel z toho, že žalovaný převedl členský podíl v lednu 1996 za částku 50 000,- Kč; toto zjištění opřel o § 136 o. s. ř., který uvádí: „Lze-li výši nároků zjistit jen s nepoměrnými obtížemi nebo nelze-li ji zjistit vůbec, určí ji soud podle své úvahy“. Druhá strana smlouvy - manželé Š. – již nežije, takže dokazování přímými důkazy nebylo možno provést. Tato částka vzhledem k době převodu a místu, ve kterém se byt nacházel, nebyla zjevně nepřiměřená, zejména pak s přihlédnutím k tvrzení, které nebylo vyvráceno, že nabyvatelé uhradili v souvislosti s převodem dluhy související s užíváním bytu. Pouhé popírání těchto skutečností, které nebylo spojeno s konkrétními tvrzeními, resp. důkazními návrhy, tak nemohlo úvahu soudu právně významným způsobem zpochybnit.

Z uvedeného je zřejmé, že rozhodnutí odvolacího soudu je správné. Proto nezbylo, než dovolání zamítnout (§ 243b odst. 2 o. s. ř.).

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Nájem bytu
- Nároky pozůstalých (exkluzivně pro předplatitele)
- Odpovědnost státu za újmu (exkluzivně pro předplatitele)
- Promlčení (exkluzivně pro předplatitele)
- Valná hromada (exkluzivně pro předplatitele)
- Doručování
- Zastoupení
- Zánik závazku
- Zadržovací právo
- Insolvenční řízení (exkluzivně pro předplatitele)
- Nemajetková újma, nutná obrana (exkluzivně pro předplatitele)